

stih pa je zmagal grof Margheri in podrl nemčurja Kromerja. Primorci so izvolili dr. Viteziča, le v Kopru je zmagal lahon Defranceschi zoper Slovenca dr. Klodiča. Obžalovati je, kar se je v Gorici zgodilo. Slovenci so bili nesložni ter pustili dvema kandidatom puliti se (dr. Tonkli in prof. Povše) tako, da je zmagala slovensko-nemška šviga-švaga (Winkler). Štajerski Slovenci smo povsod zmagali, v Mariboru raznesli Seidlijansko gardo in okraj pobrisali liberalnega nemčurstva, ki se je toliko let šopirilo. Seidl I. in II. in Seidl III., po domače Possegg, so zginiti. Sosedni štajerski Nemci so tudi sijajno zmagali v kmetskih skupinah s svojimi 5 konservativnimi kandidati. Pristrčno želimo, da bi zmagali tudi koroški Slovenci! Minister Stremajer bi rad bil v Lipnici izvoljen pa bo težko šlo, ker Radgona nasprotuje, ki je za dr. Magga! Po drugih deželah so liberalci zgubili že mnogo sedežev, na Dunaju propal je celo minister Glaser. Sicer si pa bodo liberalci v mestih nekaj opomogli in odločilo se bo v velikem posestvu, ali bo novi državni zbor dobil liberalno ali konservativno večino. V Bosni in Hercegovini potuje sedaj vojvoda Württemberg, ki se je zopet vrnil v deželi. Naši vojaki baje hudo boleajo, veliko trpijo, jesti pa malo in slabo dobivajo, magjarsko črno vino ni skoro za piti. Liferanti so večidel sami Judje!

Vnanje države. Ruski car je čez Hvalinsko morje poslal generala Lazarjeva, slavnega premagovalca Turkov pred Karsom, dalje 22.000 vojakov, da vzamejo mesto Merw ob Afganistanskej meji. Turškemu sultanu hočejo Angleži in Francozi odvzeti Egipt, sultanov doseđanji vicekralj Izmael je moral odstopiti in vlado izročiti sinu Tefik-paši, ki tujcem neki bolj ugaja. Bržčas Egiptovska dežela ne bo dolgo več nosila turškega jarma! Srbski general Alimpič je prišel na Dunaj na pogovor, kde in kako bi se železnice naše podaljšale čez Savo in Donavo v Srbijo. Italijani delajo šance in tabore ob francoske meji. Bivša francoska cesarica je na smrt zbolela, ko je slišala, kako grozno je njeni sin Napoleon IV. bil od Zulu-Kafrov umorjen. Prijatelji nesrečne cesarske rodbine pripravljajo v Chiselhorstu na Angleškem sijajen pogreb za umorjenega princa, čegar telo sedaj po morji peljajo domov!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XXII. Od Zenice naprej smo se vozili po strmih bregovih visoke planine Vitrenice. Tri ure smo gotovo navkreber lezli, preden smo dosegli najvišje mesto, ležeče 600—700 metrov nad morjem. Od tod se nam je ponujal krasen razgled na vse kraje, posebno na velikanske, proti nebu kipeče,

hribe in gore raznih planinskih panog, od katerih se nam je zdelo, da nosijo na svojih ramah nebeški obok, kakor mogočni stebrovje kakšno veličastno kuplo. Potem je šlo tje do sela „Han Kompanija“ navzdol, da smo morali coklje položiti in še po 3 kolesa zavreti; sicer bi bili težko obloženi vozovi konje in voznike pobili. Mimo majhnega gradiča Viteža, kder se nahaja mohamedanska džamija, 60—80 krščanskih in turških revnih kočic, in kder se pridruži Brod-Sarajevske cesti še ona od Banjeluke čez Travnik v Sarajevo, dospeli smo opoludne v Busovačo. Oddehovati si tukaj nismo mogli brez skrbi, ker so nas telegrafično vedno priganjali, naj hitimo, kolikor le zamoremo. Zato je poveljnik ukazal, da si v taboru samo le hrane skuhamo, potem pa jo udarimo dalje. Meni je ostalo toliko prostega časa, da sem pregledal in prehodil malo mestice. Busovača leži v divneje dolinici 2 rečic, Busovače in Kozice, šteje do 800 prebivalcev, $\frac{2}{3}$ mohamedanskih, $\frac{1}{3}$ krščanskih, 5—6 prodajalnic, kakih 5 kavarn, 1 džamijo in kat. cerkvo, ako se sme borna kočica z majhno sobo tako imenovati. Hudojni jeziki krivijo Busovačane, da ne umijo dobre kave peči, zato je neki na prav slabem glasu. Kdor hoče kakšno pogrditi, reče samo: „baš je prava busovača“. V mestnej okolici najdeš rudokop železa, ki ga Bošnjaki močno štimajo. Moslemi so tukaj brezkraino predrzni, ali so vsaj bili do našega prihoda. Vse bi uničili in zateptali, kar je krščanskega. Zato se je morala po vsakej službi božje vsa mešna priprava in oprava poskriti, da bi bila varna pred divjaki. Velika žalost me je obhajala, ko sem gledal kraj, tako reven tako zapuščen in siromašen, oni kraj namreč, kder se opravlja vsako nedeljo najsvetejša daritva sv. meše. Tu bi zastokal in zaplakal prorok Jeremija: „Kako vendar sedi cerkva osamljena in zapuščena, nekdanj polna ljudstva svojega; gospa narodov postala je dekla trinogov. Jokom joče v noči in solze jej zalivajo obličje: ni ga, ki bi jo tolažil.“ Z vso pravico bi smeli bosanski katoliki pri sedanjih svojih bornih cerkvicah in na razvalinah nekdanjih krasnih božjih hramov popraviti vse žalostinke Jeremijeve, ki so kakor za to prenesrečno deželo zložene. Dal Bog kmalu rešitve! Ko se oglasim č. o. frančiškannu, župniku in jegovemu pomočniku, pravila sta mi gorostasne krivičnosti in besnosti mohamedanske. Semtrtje bilo bi bolje živemu pod zemljo zlesti, nego okušati turško zasramovanje. Ker so kristijani toliko trpeti morali od strani otomanskih krvoločnikov, nij čuda, da jih je prihod avstrijske armade neizmerno razveselil. Sprejeli so rešitelje svoje slovesno in navdušeno, kakor se menda to nikjer nij prigodilo. Njim na čast in v zabvalo so postavili še zastavami in cvetljicami lepo okinčan slavalok, kateri so edni stavili, drugi pa stražili s kosami, vilami, cepci, loparji in omeli. Napis vrhu slavodobitnih vrat sestavila sta v bosanskem

in nemškem jeziku oo. frančiškana in še pri našem prihodu so lesketale iz višine besede: U slavo Njivog Apostolskog Veličanstva Franc Jozipa I. cara Austrie, koga neka Bog požive na mlogo ljetah!"

V župnikovem stanovanju mudil se je general Filipović sam s celim svojim štabom. Tukaj je sestavil načrt, kako treba zgrabiti vstaše, ki so se na boj pripravljali. Župnik mu je priskočil s svojim poznanjem ove okolice. Na njegov svet se je bojda v hribe poslal eden oddelek, ki je po burnem potu turčine za hrbtom napal, ko so raz busavačkih gričev že skrbno po naših streljali. Vsled tega nepričakovanega obkoljenja so se morali umakniti, zapustivši mnogo mrtvih in ranjenih na bojišču. Naših je bilo 8 ranjenih in 2 mrtva in eden od teh na drobno razkosan. Ko te novice zvem, po vrnem se v tabor, od koder smo naprej dirjali brez vsakega cilja; kedar bomo onemogli ali pa nam bode črna noč pot zastavila, tedaj čemo ustaviti; to je bilo naše geslo. Mahali smo jo dalje, da se je od zemlje kadilo, dokler ne dosežemo pozno v noč neke goste šume, skozi katero nij kazalo dalje potovati, ker je tmina tako črna prihajala, da si še v rogu večje misliti ne moreš. Zato smo sklenoli tukaj čakati prihodnega dne. Zanetili smo na večterih krajih močen ogenj in porazstavili na vse strani straže, da odganjajo dvo- in četirinožne vohune in zalezune. Pri sekanju, lomljenju in nabiranju drv za kuršča našli so fantje slučajno studenec, iz katerega je izvirala prav okusna kisela voda. Kiselin mora po vsej Bosni obilo biti, kakor naznanjajo že razna krajna imena n. p. Kiseljak, Iliđa, (toplice), Klokot (klokotati, hervorsprudeln). Dvomiti nij, da hrani bosanska zemlja v svojem osrčju mnogo zakladov, ki še čakajo svojega kopača. Svital je dan 25. avg. še slabo, ko se poslovimo od tega samotnega brloga, napolnivši svoje čutare s kiselo vodo, da nam gasi popotoma hudo žejo. Še le zjutra smo spoznali, da smo taborili blizu hana Bielalovaca, kder so se naši pred 9 dnevi srečno borili, osvojivši si od sovražnika mnogo šotorov, 4 zastave, nekaj municije in drugih koristnih reči.

(Dalje prih.)

Smešničar 27. "Ti stara", reče mož svoje ženi na večer, ko sta se spat vlegla, "po noči me moraš vzbuditi, kedar bom žejen". "Kako jaz morem to vedeti, kedaj boš žejen", reče žena. "Le vzbudi me, kedaj boji, jaz sem zmirom žejen".

Janez Duh.

Razne stvari.

(Najiskrenejšje priznanje in zahvalo) izreka centralni volilni odbor v Mariboru vsem volilcem in domoljubom, ki so pripomagali štajerskim Slovencem do sijajne volilne zmage!

Dr. Radaj, predsednik. Dr. Gregorčec, tajnik.

(Občno aritmetiko za učiteljska) sestavil, spisal in založil je g. L. Lantar, c. k. profesor v Mariboru. Cena 1 fl. Izvrstna in velepotrebna knjiga bodi vrlo priporočena!

(V mestnej skupini mariborske) tekmarijo 3 kandidati: dr. Duhač, baron Rast in Wiesthaler. Slovencem najmenje pravičnej je dr. Duhač. On je eden izmed graških „fortšritlerjev“ in dunajskih 112 Turkov! Sicer pa je pripadal najbolj „tihim“ poslancem!

(Seidl) se je v Pohorje potegnil in dal v Bergenthalu izvoliti za volilnega moža. Toda urednik „Slov. Gosp.“ je iztaknil paragrafe, ki tega ne dopusté, g. dr. Radaj je sestavil protest, volilca g. Vajksel in g. Peter Lorber sta podpisala: okrajni glavar je potem Seidla zbrisal in pri drugi volitvi je moral Bergenthalski grof češ nečes biti volilen mož. Tako smo Slovenci zvitega lisjaka izkurili iz Pohorja!

(Petdesetletnico) svojega obstanka obhajala je 4. junija t. l. vzajemna graška zavarovalnica proti ognju ter izdala lepo knjižico, kder je popisana zgodovina tega zavoda.

(Nagla smrt) zadela je posestnico Ivanušičku v Loperšicah ormoškega okraja; voz sena se je na njo in moža zvrnil; mož je bil rešen, žena pa je mrtva ostala.

(Živinsk divjak) ob enem pomagač nekega mesarja pri Gospej svetej na Koroškem je 2 psa naščuval v mlado žrebe. To je prestrašeno skočilo v močvirje in obtičalo; psa sta potem ubogo žival tako zgrizla, da je po velikih bolečinah konec vzelo. Divjaka je sodnija prijela.

(Iz Szegedina) še do sedaj ni otekla vsa voda, večji del mesta je še pod vodo in razdjan.

(Hud bik) je 7-letnega Stimnikarja v Dobravi pri Slov. Gradcu z rogmi ugrabil in usmrtil.

(Zemlja stresla) se je v Zabnici na Koroškem, ljudje bili so hudo zastrašeni.

(Utonil) je mizarski učenec Jožef Križan v Svetinjah, ko se je neprevidno v ribniku kopal.

(Porotne sodbe) pričnejo v Celju dne 14. julija t. l.

(Nepoboljšljivi požigalec) Jernej Smodila je v Ježevcu v kozijanskem okraju užgal klet posestniku A. Dobracu. Zločinec bil je uže enkrat zaradi požigauja obsojen na 10 let v ječo.

(Razna društva ptujska), med njimi tudi čitalnica napravijo 6. julija skupen izlet v Sloven. Bistrico.

(Južna železnica) je lani zaslužila 36,407.000 fl. potrošila pa 14,413.000 fl. Jeni prvi upravni svetovalec je jud Alfonz plem. Rothschild.

(Hranilnici mariborske) se je mesenca junija vložilo 116,725 fl. izvzelo 97,591 fl.

(Ponarejen desetak) je od nekega tujca prejel trgovec v Malinedelji in je bilo ponarejevanje spoznano od ljutomerske pošte.

(Grozna toča) se je 1. jul. popoldne ob 8. uri vsipala in v mariborske okolici posekala vino-